

Vlaams
Parlement

stuk **1535** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 30 april 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985
betreffende de milieuvergunning,
het decreet van 5 april 1995
houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
en het decreet van 27 oktober 2006
betreffende de bodemsanering en de bodembescherming
met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU
van het Europees Parlement en de Raad
van 24 november 2010 inzake industriële emissies
(geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Tine Eerlingen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Steve D'Hulster, mevrouw Els Robeyns;
de heer Mark Demesmaeker, mevrouw Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

1535 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 24 april 2012 het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming met het oog op de omzetting van de richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging).

1. Toelichting

Mevrouw *Joke Schauvliege*, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet.

Algemeen

De richtlijn 2010/75/EU van 24 november 2010 inzake industriële emissies of de RIE – in Europese kringen ook bekend als de Industrial Emissions Directive of IED – werd op 17 december 2010 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. De richtlijn kwam tot stand als een herschikking van de richtlijn van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging en zes sectorale richtlijnen tot één enkele richtlijn.

Belangrijke wijzigingen ten opzichte van de vorige richtlijn zijn:

- bepalingen om het gebruik van de beste beschikbare technieken te ondersteunen en te intensiveren;
- bepalingen inzake naleving en versterking van milieuverbeteringen;
- bepalingen ter bevordering van innovatie en het inzetten van nieuwe technieken;
- bepalingen over de toegang tot informatie en deelneming van het publiek aan de vergunningsprocedure;
- bepalingen inzake bodemgerelateerde aspecten.

Tevens werd het toepassingsgebied uitgebreid door de toevoeging van enkele extra activiteiten. Onderzoek van de afdeling Milieuvergunningen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie wees uit dat er ongeveer 250 nieuwe GPBV-activiteiten in Vlaanderen zijn, wat het totaal op ongeveer 1700 zal brengen.

De richtlijn trad in werking op 6 januari 2011 en moet uiterlijk op 7 januari 2013 worden omgezet. Vanaf deze datum moeten de omzettingsmaatregelen ook worden toegepast, met uitzondering van een aantal bepalingen voor bepaalde bestaande installaties.

Momenteel wordt door de administratie, onder leiding van de afdeling Milieuvergunningen, volop gewerkt aan een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot omzetting van de richtlijn. Dit ontwerp van besluit zal nog voor het zomerreces van 2012 aan een publieke consultatieronde worden onderworpen.

Vastgesteld werd dat het bestaande decretale kader niet toereikend was om de Vlaamse Regering toe te laten de richtlijn volledig om te zetten in uitvoeringsbesluiten. Het gaat om wijzigingen van VLAREM I en II, VLAREBO en het Milieuhandhavingsbesluit. Het voorliggende ontwerp van decreet heeft daarom tot doel wijzigingen door te voeren in drie decreten: het Milieuvergunningendecreet van 28 juni 1985, het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995 en het Bodemdecreet van 27 oktober 2006.

Het ontwerp van decreet werd een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 30 september 2011 met het oog op het vragen van een advies aan de strategische adviesraden. Na het gezamenlijke advies van de Minaraad, de SERV en de SALV van

18 november 2011 werd het ontwerp van decreet een tweede keer principieel goedgekeurd op 23 december 2011 met het oog op het inwinnen van het advies van de Raad van State. Op 9 maart 2012 gaf de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van decreet.

De voorgestelde wijzigingen zijn volgens de minister beperkt in omvang en blijven, naast enkele tekstuele correcties zonder inhoudelijke impact, beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is op het vlak van delegaties aan de Vlaamse Regering.

De minister geeft een overzicht van de belangrijkste voorgestelde wijzigingen ten gevolge van de richtlijn.

Artikel 20 van het Milieuvergunningendecreet

Artikel 4 voert verschillende wijzigingen door in artikel 20, een sleutelartikel van het Milieuvergunningendecreet dat ten eerste de opdracht aan de Vlaamse Regering om algemene of sectorale milieuvoorwaarden uit te vaardigen bevat, ten tweede de mogelijkheid voor de milieuvergunningverlenende overheid en de overheid bevoegd voor de akteneming van de melding om met het oog op de bescherming van de mens en het milieu bijzondere voorwaarden op te leggen en ten derde de rechtsgrond voor een regeling tot afwijking van de voormelde milieuvoorwaarden. Deze drie aspecten worden door dit artikel gewijzigd.

Het begrip beste beschikbare technieken wordt verankerd als referentie in de vaststelling van de algemene, sectorale en bijzondere milieuvoorwaarden. Tevens wordt de Vlaamse Regering de opdracht gegeven om te bepalen hoe de BBT worden vastgesteld. Er wordt in de mogelijkheid voorzien om de Vlaamse Regering de gevallen te laten bepalen waarin verder moet worden gegaan dan de toepassing van de beste beschikbare technieken.

De rechtsgrond voor de bestaande sectorale en de individuele afwijkingsregeling van algemene en sectorale bepalingen, wordt verduidelijkt en geherformuleerd in twee afzonderlijke bepalingen.

Omzetting van artikel 7 en 8 van de RIE

Artikel 6, 9 en 10 van het ontwerp van decreet hebben het creëren van de nodige bijkomende rechtsgrond voor de omzetting van artikel 7 en 8 van de richtlijn tot doel.

Artikel 7 van de richtlijn bepaalt dat de lidstaten in geval van incidenten of ongevallen die het milieu significant beïnvloeden, de nodige maatregelen moeten treffen om ervoor te zorgen dat:

- a) de exploitant de bevoegde autoriteit onmiddellijk op de hoogte stelt;
- b) de exploitant onmiddellijk maatregelen treft om de gevolgen voor het milieu te beperken en om verdere mogelijke ongevallen en incidenten te voorkomen;
- c) de bevoegde autoriteit de exploitant ertoe verplicht alle passende aanvullende maatregelen te nemen die volgens de bevoegde autoriteit nodig zijn om de gevolgen voor het milieu te beperken en om verdere mogelijke ongevallen en incidenten te voorkomen.

Artikel 8, tweede lid, van de richtlijn bepaalt dat de lidstaten in geval van een inbreuk op de vergunningsvoorwaarden, ervoor zorgen dat:

- a) de exploitant de bevoegde autoriteit onmiddellijk op de hoogte stelt;
- b) de exploitant onmiddellijk de nodige maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat op een zo kort mogelijke termijn weer aan de voorwaarden wordt voldaan;
- c) de bevoegde autoriteit de exploitant verplicht alle passende aanvullende maatregelen te nemen die volgens de bevoegde autoriteit nodig zijn om ervoor te zorgen dat weer aan de voorwaarden wordt voldaan.

De verplichtingen voor de exploitant telkens vermeld onder a) en b) worden opgenomen in het Milieuvergunningsdecreet. Het creëren van de mogelijkheid tot het bepalen van de verplichtingen voor de overheid vermeld onder c) gebeurt in het Milieuhandhavingsdecreet door de omstandigheden waarin bestuurlijke maatregelen of veiligheidsmaatregelen moeten worden opgelegd nader te bepalen.

Toezichtsofdracht

Het Milieuhandhavingsdecreet en het uitvoeringsbesluit van 12 december 2008 bepalen tot op heden enkel voor elke categorie van toezichthouders de regelgeving waarvoor de toezichthouder bevoegd is. Met artikel 8 van het ontwerp van decreet wordt beoogd dat de Vlaamse Regering nadere regels kan bepalen over hoe de toezichtsofdrachten concreet moeten worden ingevuld.

Artikel 23 van de richtlijn bepaalt immers voor de controle op de GPBV-installaties op gedetailleerde wijze hoe deze toezichtsofdracht door de toezichthouder concreet moet worden ingevuld. De lidstaten moeten een systeem van milieu-inspecties opzetten voor het onderzoek van het volledig spectrum van relevante milieueffecten van de betrokken installaties. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat er voor alle installaties een milieu-inspectieplan is en dat erop wordt toegezien dat dit plan regelmatig getoetst en waar nodig bijgewerkt wordt. Er wordt bepaald welke elementen elk milieu-inspectieplan moet bevatten en dat op basis van deze inspectieplannen de bevoegde autoriteit geregeld programma's moet opstellen voor routinematige milieu-inspecties, waarbij de frequentie van de bezoeken ter plaatse voor de verschillende types installaties wordt vermeld.

Daarnaast moeten ook niet-routinematige controles uitgevoerd worden om ernstige milieuklachten, ernstige milieuongevallen, incidenten en gevallen van niet-naleving van een vergunning zo snel mogelijk en in voorkomend geval voor de afgifte, toetsing of bijstelling van een vergunning, te onderzoeken. Na elk bezoek ter plaatse moet een verslag opgesteld worden waarin de relevante bevindingen inzake de naleving van de vergunningsvoorwaarden door de installaties en de conclusies inzake de eventuele noodzaak van verdere maatregelen worden neergelegd. De bevoegde autoriteit moet er bovendien op toezien dat de exploitant binnen een redelijke termijn alle in het verslag vermelde noodzakelijke maatregelen neemt. Dit verslag moet ter kennis gebracht worden van de betrokken exploitant en openbaar gemaakt worden.

Bodemonderzoeken

De artikelen 14, 15 en 17 van het ontwerp van decreet creëren de rechtsgrond voor het omzetten van artikel 22 van de richtlijn betreffende bodemonderzoeken en verplichtingen bij sluiting van terreinen.

In het Bodemdecreet wordt nu reeds in een aantal verplichte oriënterende bodemonderzoeken voorzien om eventuele gevallen van bodemverontreiniging aan het licht te brengen. Op basis van het verslag van het oriënterende bodemonderzoek kan bij vaststelling van significante bodemverontreiniging de verplichting worden opgelegd om de bodemverontreiniging verder te onderzoeken in een beschrijvend bodemonderzoek en vervolgens eventueel om over te gaan tot bodemsanering.

Die bodemonderzoeksmomenten zijn opgesomd in het Bodemdecreet. Een van die onderzoeksmomenten heeft betrekking op de sluiting van risico-inrichtingen. De Vlaamse Regering heeft in de indelingslijst van bijlage 1 van titel I van VLAREM aangeduid welke inrichtingen voor de toepassing van het Bodemdecreet en het VLAREBO als risico-inrichting worden beschouwd. De activiteiten van bijlage 1 van de richtlijn die relevante gevaarlijke stoffen gebruiken, produceren of uitstoten zijn reeds aangeduid als risico-inrichting.

Een ander bodemonderzoeksmoment uit het Bodemdecreet situeert zich eveneens in het kader van de exploitatie van risico-inrichtingen. Op grond van artikel 33 van het Bodemdecreet heeft de exploitant van welbepaalde risico-inrichtingen de verplichting om periodiek een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren. Ook hier is het zo dat de activiteiten van bijlage 1 van de richtlijn die relevante gevaarlijke stoffen gebruiken, produceren of uitstoten reeds aan deze periodieke onderzoeksplicht zijn onderworpen.

De verplichting betreffende het situatierapport van de richtlijn, in feite een soort nulmeting, is momenteel nog niet als bodemonderzoeksmoment in het Bodemdecreet opgenomen. Ook die verplichting heeft betrekking op de activiteiten van bijlage 1 van de richtlijn die relevante gevaarlijke stoffen gebruiken, produceren of uitstoten. Door het voorliggende ontwerp van decreet wordt een nieuw artikel 33bis over het situatierapport in het Bodemdecreet ingevoegd. Beide bepalingen worden ondergebracht onder de gewijzigde titel 'E. Onderzoeksplicht in het kader van de exploitatie van bepaalde risico-inrichtingen'.

Als principe geldt dat de exploitant een oriënterend bodemonderzoek moet uitvoeren naar aanleiding van de aanvang van de exploitatie van een dergelijke inrichting (nieuwe inrichtingen). De inrichtingen die reeds in exploitatie waren op het moment van de inwerkingtreding van de nieuwe regeling (bestaande inrichtingen) zullen echter ook eenmalig een oriënterend bodemonderzoek moeten uitvoeren. In de nieuwe bepalingen wordt aangegeven wanneer precies het oriënterende bodemonderzoek moet worden uitgevoerd en het verslag ervan aan de OVAM moet worden bezorgd. Voor de bestaande inrichtingen wordt een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd voor 7 januari 2014 of voor 7 juli 2015, afhankelijk van het feit of de bestaande inrichting voor de inwerkingtreding van de nieuwe regeling reeds als een GPBV-installatie werd aangeduid. De differentiatie in tijdstip volgt uit de bepalingen van artikel 82 van de richtlijn.

De bestaande inrichtingen die in het kader van de exploitatie van de GPBV-installatie in het verleden reeds een oriënterend bodemonderzoek hebben laten uitvoeren, hebben in principe voldaan aan de bodemonderzoeksplicht.

Tevens moet worden voorzien in een overgangsregeling voor de gevallen waarbij voor nieuwe inrichtingen de milieuvergunningsaanvraag werd ingediend voor 7 januari 2013 (datum van de inwerkingtreding van de nieuwe regeling), maar waarbij de inrichting op 7 januari 2013 nog niet in gebruik werd genomen door de exploitant. Voor die tijdelijke problematiek wordt een overgangsbepaling opgenomen die stelt dat de exploitant het oriënterende bodemonderzoek moet uitvoeren en het verslag ervan aan de OVAM moet bezorgen vooraleer hij de vergunde inrichting in gebruik neemt.

Inwerkingtreding

Artikel 18 regelt de inwerkingtreding op 7 januari 2013 om een tijdige omzetting van de richtlijn te verzekeren.

2. Bespreking

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* stelt vast dat het ontwerp van decreet een aantal vrij technische bepalingen bevat om de RIE-richtlijn om te zetten. Er wordt ook een rechtsgrond gecreëerd voor uitvoeringsbesluiten die nog door de Vlaamse Regering moeten worden genomen. Daardoor is het voor het lid moeilijk om de impact op het terrein van de voorgestelde bepalingen in te schatten. Kan de minister toelichten wat het effect op het terrein zal zijn van deze omzetting?

De heer *Wilfried Vandaele* leest in de memorie van toelichting dat een snelle vertaling van de Europese BBT-conclusies in concrete criteria voor het toekennen van milieuvergunningen.

ningen noodzakelijk is. Kan de minister verduidelijken binnen welke termijn die vertaling zal gebeuren?

De minister heeft de wijzigingen die het oriënterende bodemonderzoek betreffen toegelicht. Samengevat komt het erop neer dat de exploitanten van een nieuwe risico-inrichting voortaan ook een oriënterend bodemonderzoek moet uitvoeren naar aanleiding van de start van de exploitatie. De verplichting een dergelijk onderzoek uit te voeren, geldt nu al bij de sluiting van een risico-inrichting. De heer Vandaele meent uit de toelichting te hebben begrepen dat die niet kunnen leiden tot absurde situaties waarbij het stopzetten van een bepaalde activiteit, gevolgd door het starten van een nieuwe activiteit tot opeenvolgende onderzoeken van dezelfde situatie aanleiding geeft.

De memorie van toelichting vermeldt op pagina 25 dat “de nieuwe inrichtingen in het kader van hun onderzoeksplicht, vermeld in artikel 33bis, §1, van het Bodemdecreet, in principe geen beroep zullen kunnen doen op een oriënterend bodemonderzoek dat in het verleden reeds werd uitgevoerd op de grond waar de exploitatie van de nieuwe inrichting is gevestigd”. Het lid vraagt of de vermelding “in principe” in de memorie van toelichting volstaat? Moet niet verder worden verduidelijkt wat hiermee wordt bedoeld?

Minister *Joke Schauvliege* antwoordt dat op het terrein nog meer nadruk zal komen te liggen op het gebruik van de beste beschikbare technieken. Vlaanderen vertrekt wat dit betreft echter niet van nul en heeft op dit vlak al heel wat expertise opgebouwd. VLAREM werd al herhaaldelijk gewijzigd om het te actualiseren en aan te passen aan de technologische evolutie. Dit gebeurde recent nog in een wijzigingsbesluit (besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2011 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende de vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de actualisatie van voormelde besluiten aan de evolutie van de techniek), een van de zogenaamde ‘VLAREM-treinen’. Het is volgens de minister positief dat dit nu ook op Europees niveau wordt opgelegd. De wijzigingen die nog op sectoraal niveau moeten worden doorgevoerd, worden momenteel bestudeerd.

Wat in Vlaanderen wel op het terrein zal worden gevoeld, is het opleggen van een oriënterend bodemonderzoek bij de start van een risico-activiteit, een soort van nulmeting dus.

De minister sluit zich aan bij de opmerking dat de procedure van het oriënterende bodemonderzoek niet tot overbodige onderzoeken mag leiden. De Vlaamse Regering tracht steeds de administratieve procedures zo eenvoudig mogelijk te houden, rekening houdende weliswaar met de soms complexe Europese verplichtingen. Het kan niet de bedoeling zijn een nieuw onderzoek te verplichten bij de start van een activiteit als er geen nieuwe activiteiten zijn geweest sinds de sluiting van de vorige inrichting. De woorden “in principe” in de memorie van toelichting moeten ook in die zin worden begrepen. Er moet flexibiliteit zijn om in bepaalde gevallen een uitzondering toe te staan. Volgens de juristen die het ontwerp van decreet hebben voorbereid, is dit een goede formulering die overeenstemt met de vereisten in de Europese richtlijn.

De heer *Bart Martens* meent dat de afdeling Milieuvergunningen zo goed mogelijk op de hoogte moet zijn van de publicatie van nieuwe BREF's, de BBT-referentiedocumenten. Het Europese IPPC-Bureau in Sevilla stelt de BREF's op en organiseert de informatie-uitwisseling. Een nieuwe BREF zou telkens binnen een redelijke termijn moeten kunnen worden vertaald in sectorale milieuvergunningsvoorwaarden. Ook de BBT-studies die het BBT Kenniscentrum van VITO opstelt, moeten zo snel mogelijk worden omgezet in vergunningsvoorwaarden. Nu zijn er weliswaar de zogenaamde VLAREM-treinen die de sectorale voorwaarden actualiseren, maar volgens de heer Martens vergen die wijzigingsbesluiten een lange voorbereiding en moet het in bepaalde gevallen sneller kunnen gaan.

Het lid gaat ervan uit dat met de omzetting van de richtlijn de focus inderdaad nog meer op BBT zal komen te liggen.

Minister *Joke Schauvliege* antwoordt dat de BREF's en andere Europese documenten snel aan de afdeling Milieuvergunningen worden gerapporteerd. De voorbereiding van een VLAREM-trein neemt inderdaad enige tijd in beslag, omdat telkens zeer uiteenlopende wijzigingen worden gegroepeerd in een ontwerp van besluit. De minister meent dat het niet zinvol is om voortdurend in afzonderlijke besluiten de sectorale voorwaarden aan te passen.

De heer *Dirk Peeters* wijst erop dat de Vlaamse Regering voorbereidingen treft om tot een omgevingsvergunning te komen. In dit verband wordt de mogelijkheid onderzocht om milieuvergunningen voor onbeperkte tijd toe te kennen. Hoe spoort dit met de vereiste om nieuwe BBT zo snel mogelijk te implementeren?

Minister *Joke Schauvliege* antwoordt dat er in de piste van de omgevingsvergunning nog een periodieke evaluatie en monitoring zal zijn, waarbij de exploitatievoorwaarden kunnen worden aangepast indien nodig.

De heer *Bart Martens* voegt eraan toe dat de richtlijn ook bepaalt dat de milieurisico's van GPBV-installaties systematisch moeten worden geëvalueerd. Bij die evaluatie moet volgens het lid uiteraard worden nagegaan of de vergunningsvoorwaarden niet aan de BBT moeten worden aangepast. Het is correct dat bij een vergunning voor onbeperkte tijd deze periodieke evaluaties van groot belang zullen worden. Nu is de vernieuwing van de milieuvergunning vaak het aangewezen tijdstip voor het herbekijken van de vergunningsvoorwaarden, in de toekomst zal dit de periodieke evaluatie zijn.

Minister *Joke Schauvliege* merkt op dat de RIE overigens bepaalt dat binnen de vier jaar na de bekendmaking van de BBT-conclusies, alle vergunningsvoorwaarden voor de betrokken installaties worden getoetst en indien noodzakelijk, worden geactualiseerd. De bevoegde autoriteiten zien erop toe dat de installaties aan die vergunningsvoorwaarden voldoen.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* beveelt aan dat de commissie de opstelling en goedkeuring van de uitvoeringsbesluiten opvolgt. Het lid vraagt hiervan op de hoogte te worden gehouden. Het ontwerp van decreet beschrijft enkel het algemene kader, de invulling daarvan is van groot belang voor wat op het terrein gebeurt.

De heer *Bart Martens*, voorzitter, wijst op de mogelijkheden die de DORIS-databank biedt voor de opvolging van de uitvoeringsbesluiten.

3. Artikelsgewijze bespreking

De artikelen 1 tot en met 18 van het ontwerp van decreet worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

Bart MARTENS,
voorzitter

Tine EERLINGEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BBT	beste beschikbare techniek
BREF	BBT-referentiedocumenten
DORIS	documentair regeringsinformatiesysteem
GPBV	geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging
IED	industrial emissions directive
IPPC	integrated pollution prevention and control
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
RIE	Richtlijn Industriële Emissies
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAREBO	Vlaams reglement betreffende de bodemsanering
VLAREM	Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning